

KUPOVINA NOVOG AUTA

Kod komšije trava zelenija
Srpska narodna izreka

Jednog subotnjeg jutra oko 9h, „mladi“ penzioner gospodin Žika Antić, užurbano se spremao da poseti najveći Fiatov auto salon u Beogradu, kako bi konačno kupio dugo priželjkivani auto, za koji je on u šali govorio, poslednji u njegovom životu. Već duže vreme imao je želju da kupi novog Fiatovog Punta. U tome ga je jedino sprečavala postojeća finansijska situacija i visina prihoda. Preko glave mu je bilo popravki i održavanja njegovog starog auta, koji je kupio još davnih 80-tih. Zbog toga je godinama štedeo za novi auto.

Izlaskom novog modela Punta – Grande Punto, više nego ikada bio je siguran u svoj izbor. Kupiće najnovijeg Punta, pa nek mu to bude i poslednja veća investicija u životu. Svi u komšiluku su, činilo mu se, vozili bolje automobile od njega.

Jedinu dilemu oko kupovine imao je u izboru modela. Mučila ga je večita dilema: „Da li kupiti auto sa benzinskim ili dizel motorom?“ Znao je da su nove generacije dizela isto tako pouzdane kao što su to benzinci i da im je potrošnja znatno manja. S druge strane, razlika u ceni od 1.100€, u poređenju sa njegovom penzijom, nije zanemarljiva. „Da li se isplati platiti više“, razmišljao je.

Odlučio je da će za konačni savet pitati ljubazne prodavce u auto salonu. Čim je stigao u salon, prišao mu je jedan. Prodavac je delovao kao odličan poznavalac automobila.

- Izvolite gospodine – prodavac je pozdravio gospodina Žiku.
- Hteo sam da Vas pitam za savet. Ozbiljno razmišljam o kupovini novog Grande Punta, ali ne mogu da se odlučim između benzina 1.4 Dinamic i dizelaša 1.3 MJ Dinamic. Koji od ova dva modela je isplativiji?
- Pa, gospodine, nisam siguran da je na Vaše pitanje moguće dati jednostavan odgovor. Model sa benzinskim motorom troši u proseku oko 8,5 litara, a sa dizel motorom 6 litara. S druge strane, „dizelaš“ košta 14.800€, a „benzinac“ 13.700€.
- Pa posle koliko godina će mi se onda isplatiti „dizelaš“? Znate, meni nije ostalo još mnogo godina života – našalio se Žika.
- Ha, ha. Ne, gospodine. Isplativost se meri brojem pređenih kilometara, a ne godinama.

Ovaj primer napisao je asistent Fakulteta organizacionih nauka mr Milos Jevtić povodom održavanja nastave u letnjem semestru školske 2008/09. godine. Primer je napisan kao osnova za vođenje diskusije na temu analize isplativosti ulaganja u različite tehnološke alternative. Namera autora bila je da se kroz primer koji je studentima prve godine lakše razumljiv, ukaže na ekonomske faktore pri izboru različitih tehnoloških alternativa.

Gospodin Žika nije baš razumeo prodavca, ali mu je bilo neprijatno da i dalje postavlja pitanja u vezi sa ovim.

- Dobro, onda, u čemu je još razlika između „dizelaša“ i „benzinca“?
- Ako ste mislili na ekonomske karakteristike eksploatacije vozila, dizelaš ima za nijansu skuplje održavanje. Prema evidencijama koje imamo iz naših servisa, u proseku održavanje „dizelaša“ na 10.000km iznosi oko 400€, a „benzinca“ oko 300€. Ovo važi za otprilike prvih 100.000km. Nakon ove kilometraže cena održavanja se povećava za obe varijante.

Gospodin Žika je bio pred, za njega, važnom odlukom. Nije hteo da napravi grešku u izboru. Računao je u sebi kolika je cena vožnje, cena održavanja, koliko penzija je morao da se odrekne za razliku u ceni i sl.¹ Nije bio siguran šta je pravi izbor.

Pitanja za diskusiju:

1. Da li je prodavac bio u pravu u vezi sa izražavanjem isplativosti vozila?
2. Da li se na osnovu informacija dobijenih od prodavca može izračunati za koliko će se isplatiti investicija u „dizelaša“ koji je u startu skuplja alternativa od „benzinca“?
3. Napravite model (formulu) odlučivanja i grafički predstavite izbor između ove dve alternative.
4. Koji podatak je presudan za odluku koju gospodin Žika treba da donese?
5. Nacrtajte grafik za isplativost ugradnje plina u već kupljen automobil.
6. Nacrtajte grafik za kupovinu modela 1.3 MJ Dinamic za „keš“ i za lizing, ako su uslovi lizinga bez učešća, a mesečna rata lizinga iznosi 250€ na 6 godina.

¹ Cena 1l dizel goriva iznosi oko 79,0 a litar bezolovnog BMB 95 oko 93,5 din. 1€=95 din.